

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА"

Курсова робота
з курсу "Чисельні методи"
на тему:
"Мінімаксна апроксимація функцій многочленами"

Виконав:
ст. гр. ПМ-41
Левантович Богдан
Перевірив:
доц. каф. ПМ
Пізюр Я.В.

Львів 2017

Зміст

Вступ	3
1 Способи задання функцій. Норма похибки	4
2 Найкраще чебишовське наближення	5
2.1 Схеми Ремеза побудови чебишовського наближення	7
2.2 Алгоритм Валле-Пуссена заміни точок альтернансу	8
3 Опис програми	11
3.1 Вхідні дані	11
3.2 Вихідні дані	11
Висновки	12
Список використаної літератури	13
4 Додатки	14
4.1 Текст програми	14
4.2 Приклади виконання програми	18

Вступ

Багатьом із тих, хто стикається з науковими та інженерними розрахунками часто доводиться оперувати наборами значень, отриманих експериментальним шляхом чи методом випадкової вибірки. Як правило, на підставі цих наборів потрібно побудувати функцію, зі значеннями якої могли б з високою точністю збігатися інші отримувані значення. Така задача називається апроксимацією кривої. Інтерполяцією називають такий різновид апроксимації, при якій крива побудованої функції проходить точно через наявні точки даних.

1 Способи задання функцій. Норма похибки

Наближувана функція $f(x)$ у практичних обчисленнях найчастіше задається або в аналітичному вигляді або у вигляді дискретних значень (табличне задання функції). Таблично задану функцію можна представити у вигляді

$$y_k = f_k = f(x_k), k = \overline{1, N},$$

де значення аргумента $X = \{x_k\}_1^N \in [a, b]$. Далі припускатимемо, що аргументи упорядковані за зростанням:

$$a \leq x_1 < x_2 < \dots < x_N \leq b.$$

При використанні наближених методів на ЕОМ неможливо врахувати значення функції $f(x)$ у всіх точках $[a, b]$, бо кількість N чисел, що може бути представлена на ЕОМ обмежена. Тому обчислювальні методи повинні бути побудовані так, щоб розв'язок задачі на проміжку $[a, b]$ був еквівалентний її розв'язку на характерній підмножині $X_0 \subset X \subset [a, b]$, що складається з обмеженої кількості точок.

Для наближення функції $f(x)$ використовуємо простіший вираз

$$F(A, x) = F(a_0, a_1, \dots, a_m; x), \quad (1)$$

з $m + 1$ параметром. Частинним випадком виразу (1) є многочлен степеня m

$$P_m(x) = a_0 + a_1x + \dots + a_mx^m. \quad (2)$$

Якість наближення функції $f(x)$ за допомогою виразу (1) на проміжку $[a, b]$ характеризується віддалю між цими функціями. Спосіб виміру цієї віддалі визначає норму похибки наближення функції $f(x)$ за допомогою виразу (1) на проміжку $[a, b]$ (або на множині X). Для більшої загальності у виразах для похибки часто використовують зважену віддаль (зважену різницю)

$$\rho(x) = \frac{f(x) - F(A, x)}{w(x)}, \quad (3)$$

де вага $w(x) > 0$ при $x \in [a, b]$, $w_k = w(x_k)$, $k = \overline{1, N}$.

Використання тієї чи іншої норми похибки залежить передусім від конкретних задач, що стоять при наближенні функцій. У теоретичних дослідженнях часто використовується норма похибки L_p .

$$\|f - F\|_{L_p} = \left(\int_a^b \left| \frac{f(x) - F(A, x)}{w(x)} \right|^p dx \right)^{\frac{1}{p}} = \left(\sum_{k=1}^N \left| \frac{y_k - F(A, x_k)}{w_k} \right|^p \right)^{\frac{1}{p}}.$$

Найбільш вживані частинні випадки цієї норми L_1 , L_2 та L_∞ . Норму L_1 слід вживати там, де необхідно зменшити суму площ, що обмежуються кривими $y = f(x)$ та $y = F(A, x)$.

$$\|f - F\|_{L_1} = \int_a^b \frac{|f(x) - F(A, x)|}{w(x)} dx = \sum_{k=1}^N \frac{|y_k - F(A, x_k)|}{w_k}.$$

Норму L_2 або середньоквадратичну похибку найчастіше використовують при обробці дослідних даних.

$$\|f - F\|_{L_2} = \left(\int_a^b \left(\frac{f(x) - F(A, x)}{w(x)} \right)^2 dx \right)^{1/2} = \left(\sum_{k=1}^N \left(\frac{y_k - F(A, x_k)}{w_k} \right)^2 \right)^{1/2}.$$

Норму L_∞ (її часто називають чебишовською нормою або нормою C) використовують, щоб найточніше представити кожне значення наближуваної функції $f(x)$. Припускається, що ця остання відома достатньо точно:

$$\|f - F\|_{L_\infty} = \|f - F\|_C = \max_{x \in [a, b]} \frac{|f(x) - F(A, x)|}{w(x)} = \max_{x_k \in X} \frac{|y_k - F(A, x_k)|}{w_k}.$$

При обчисленнях з чебишовською нормою, функцію (3) звать функцією похибки, її графік - кривою похибки.

2 Найкраще чебишовське наближення

За теоремою Вейєрштрасса для довільних неперервних на обмеженому проміжку $[a, b]$ функцій $f(x)$ та $w(x) > 0$ і довільного $\epsilon > 0$ можна знайти такий многочлен $P_m(x)$, що

$$|\rho(x)| = \frac{|f(x) - P_m(x)|}{w(x)} < \epsilon, \quad x \in [a, b].$$

Ясно, що найменше при цьому значення степеня m многочлена $P_m(x)$ суттєво залежить від способу наближення. Серед усіх способів наближення функцій найменшу похибку ϵ , значить, і найменше m при заданому ϵ , дає найкраще чебишовське наближення.

Вираз $F(A, x) \in F(B, x)$, для якого максимальне значення абсолютної величини зваженої похибки (3) досягає на проміжку $[a, b]$ найменшого значення

$$\min_{c \in B} \max_{x \in [a, b]} \frac{|f(x) - F(C, x)|}{w(x)} = \max_{x \in [a, b]} \frac{|f(x) - F(A, x)|}{w(x)}, \quad (4)$$

звемо найкращим чебишовським зваженим (з вагою $w(x)$) наближенням функції $f(x)$ за допомогою виразу виду $F(A, x)$ на проміжку $[a, b]$.

У цій курсові розглянуто лише найкращі чебишовські наближення. Слова “чебишовські” і “зважені” будемо часом пропускати. При $w(x) = 1$ маємо найкраще абсолютне наближення, при $w(x) = f(x)$ - найкраще відносне.

Величину (4) називатимемо мінімальним (зваженим) відхиленням і позначаємо $E(f, W) \equiv \mu_0$; $E(f, 1) \equiv E(f) \equiv \Delta_0$ - мінімальне абсолютне відхилення; $E(f, f) \equiv \delta_0$ - мінімальне відносне відхилення.

Далі розглянемо властивості найкращих наближень многочленом.

Теорема 1. Для будь-яких неперервних на проміжку $[a, b]$ функцій $f(x)$ та $w(x) > 0$ і довільного ϵ , існує єдиний многочлен $P_m(x)$ степеня m , що має найменше відхилення $E(f, w)$.

Теорема 2. Нехай на проміжку $[a, b]$ задано неперервні функції $f(x)$ та $w(x) > 0$. Тоді для того, щоб деякий многочлен $P_m(x)$ степеня не вище m був многочленом найкращого чебишовського зваженого наближення функції $f(x)$ на проміжку $[a, b]$ необхідно і достатньо, щоб на цьому проміжку знайшлась принаймні одна система з $m + 2$ точок

$T = \{t_k\}_{k=0}^{m+1}$ $a \leq t_0 < t_1 < t_2 < \dots < t_{m+1}$, у яких зважена різниця (3) по чергово набувала значень різних знаків і досягала за модулем найбільшого на $[a, b]$ значення тобто:

$$\rho(t_0) = -\rho(t_1) = \rho(t_2) = \dots = (-1)^{m+1} \rho(t_{m+1}) = \pm E(f, W). \quad (5)$$

Система точок T із теореми 2 зветься системою точок (чебишовсько-го альтернансу). Для побудови многочлена найкращого наближення необхідно визначити ці точки. Точно визначити їх значення можна тільки у часткових випадках.

2.1 Схема Ремеза побудови чебишовського наближення

У загальному випадку процес знаходження точок T побудовано на ітераційних методах. Найбільше практичне значення мають методи розроблені українським математиком Є.Я. Ремезом. Коротко розглянемо один з методів. Він складається з таких етапів.

1. З проміжку $[a, b]$ вибираємо початкове наближення T_0 до альтернансу

$$T : t_0^{(0)} < t_1^{(0)} < t_2^{(0)} < \dots < t_{m+1}^{(0)}.$$

Можна, наприклад, прийняти $t_k^{(0)} = a + \frac{(b-a)k}{m+1}$.

2. Здійснюємо чебишовську інтерполяцію для множини точок $T_j = \{t_k\}_{k=0}^{m+1}, t_k^{(j)} < t_{k+1}^{(j)}, k = \overline{0, m}$, тобто визначаємо коефіцієнти многочлена $P_m^i(x)$ і величину μ_j , для яких виконуються умови $\rho(t_k^{(j)}) = (-1)^k \mu_k \quad k = \overline{0, m+1}$. Для знаходження вказаних величин розв'язуємо систему рівнянь:

[illegible]

Система є системою $m + 2$ алгебраїчних рівнянь з $m + 2$ невідомими: $a_0, a_1, \dots, a_m$ та μ .

3. Перевіряємо виконання рівності

$$|\mu_j| = \max_{x \in [a, b]} |f(x) - P_m^{(j)}(x)|/w(x) \equiv \rho_j. \quad (7)$$

Якщо рівність виконується, то у відповідності з теоремою 2 многочлен $P_m^{(j)}(x)$ і є шуканий многочлен найкращого наближення. При машинній реалізації алгоритму перевірку рівності заміняють перевіркою нерівності

$$\rho_j - |\mu_j| \leq \epsilon |\mu_j|, \quad (8)$$

де ϵ - допустима відносна помилка у визначенні похибки наближення. Можна, наприклад, прийняти $\epsilon = 10^{-2}$ чи $\epsilon = 10^{-3}$.

4. Якщо умова 7 чи 8 не виконується, то приймаємо $j := j + 1$ і вибираємо наступне (уточнене) наближення до точок чебишовського альтернансу (наступний V-альтернанс). Далі виконання алгоритму повторюється починаючи з п.2.

При обчисленнях на ЕОМ у цьому пункті іноді додатково перевіряються умови

$$\left| t_k^{(j-1)} - t_k^j \right| < \eta, \quad k = \overline{0, m+1},$$

де η - допустима помилка у визначенні точок альтернансу. Якщо остання нерівність справедлива для всіх точок $k = \overline{0, m+1}$, то вважаємо, що многочлен найкращого наближення знайдено.

2.2 Алгоритм Валле-Пуссена заміни точок альтернансу

Існує кілька методів заміни точок альтернансу. Можлива заміна одної або кількох точок одночасно. Найпростішим алгоритмом є алгоритм Є.Я. Ремеза з одноточковою заміною (алгоритм Валле-Пуссена). Опишемо цей алгоритм.

Нехай при виконанні п.3 знайдена точка $\tilde{x}$, для якої справедливо $\rho_j = |\rho(\tilde{x})|$. Можливі три випадки взаємного розміщення точок V-альтернансу та точки $\tilde{x}$:

1. $t_0^{(j)} < \tilde{x} < t_{m+1}^{(j)}$
2. $\tilde{x} < t_0^{(j)}$
3. $\tilde{x} > t_{m+1}^{(j)}$

Розглянемо спосіб заміни точок V-альтернансу у кожному випадку.

1. Знайдемо ціле число v таке, що $t_v^{(j)} < \tilde{x} < t_{v+1}^{(j)}$. Якщо $\text{sign}(\rho(\tilde{x})) = \text{sign}(\rho(t_{m+1}^{(j)}))$, то приймаємо $t_v^{(j+1)} := \tilde{x}$, у протилежному випадку $t_{v+1}^{(j+1)} := \tilde{x}$. Решту точок V-альтернансу не змінюємо.
2. Якщо $\text{sign} \rho(\tilde{x}) = \text{sign} \rho(t_0^{(j)})$, то приймаємо $t_0^{(j+1)} := \tilde{x}$, а решту точок V-альтернансу не змінюємо. Якщо це не так, то заміняємо усі точки альтернансу за формулами:

$$t_0^{(j+1)} := \tilde{x}; \quad t_k^{(j+1)} := t_{k-1}^{(j)}, \quad k = \overline{1, m+1}.$$

У цьому випадку із V-альтернансу виключається точка $t_{m+1}^{(j)}$

3. Якщо $\text{sign} \rho(\tilde{x}) = \text{sign} \rho(t_{m+1}^{(j)})$, то приймаємо $t_{m+1}^{(j+1)} := \tilde{x}$. і решту точок V-альтернансу не змінюємо. Якщо це не так, то замінюємо усі точки V-альтернансу за формулами:

$$t_k^{(j+1)} := t_{k+1}^{(j)}, \quad k = \overline{0, m}; \quad t_{m+1}^{(j+1)} := \tilde{x}.$$

У цьому випадку із V-альтернансу виключається точка $t_0^{(j)}$.

Отже черговий V-альтернанс відрізняється від попереднього тим, що точка $\tilde{x}$, у якій досягається максимум абсолютної величини зваженої похибки, вводиться у V-альтернанс замість однієї із старих точок. Відомо, що алгоритм Валле-Пуссена для заміни точок альтернансу при знаходженні найкращого наближення попередньої функції многочленом на проміжку $[a, b]$ збігається незалежно від початкового наближення до точок альтернансу. Більш того у цьому випадку цей алгоритм збігається зі швидкістю геометричної прогресії у тому сенсі, що знайдуться такі числа A та $0 < q < 1$,

що відхилення $E^{(k)}(f, W)$ многочлена $P_m^{(k)}(x)$ від функції $f(x)$ будуть задовольняти нерівності

$$E^{(k)}(f, W) - E(f, W) \leq Aq^k; \quad k = 1, 2, \dots$$

Фактична швидкість збіжності залежить від диференціальних властивостей функції та використовуваного алгоритму заміни точок альтернансу. Відомо, що коли $f(x) \in C^{m+1}[a, b]$, $w(x) = 1$ або $w(x) = f(x)$ і $f^{(m+1)}(x)$ не змінює знак при $x \in [a, b]$, то граничні точки проміжку $[a, b]$ є точками альтернансу. Тому у цьому випадку алгоритм Валле-Пуссена для наближення многочленами невисоких степенів $m = \overline{0, 2}$ практично не програє у швидкості порівняно з іншими алгоритмами типу Є.Я. Ремеза. Зазначимо, що всі перелічені властивості найкращого чебишовського наближення первної при $x \in [a, b]$ функції $f(x)$ многочленом справедливі також і для наближення табличної функції. Більш того, при заміні неперервної функції її значеннями в точках $x_k = a + \frac{(b-a)k}{N}$ різниця між відповідними відхиленнями при $N \rightarrow \infty$ прямує до нуля.

3 Опис програми

Мета програми: знаходження найкращого чебишовського наближення для заданої функції.

Програма написана на мові програмування *Python* з використанням таких бібліотек: *SymPy*, *Numpy*, *Plotly*.

3.1 Вхідні дані

1. Початок інтервалу.
2. Кінець інтервалу.
3. Степінь многочлена.
4. Функція для апроксимації.
5. Точність (за замовчуванням 10^{-2}).

3.2 Вихідні дані

1. Коефіцієнти многочлена.
2. Графіки похибок на кожній ітерації.
3. Графік многочлена і функції.

Висновки

У цій курсовій я розглянув найкраще чебишовське наближення многочленами. Написав програму для знаходження коефіцієнтів такого многочлена. Також в програмі реалізував побудову графіків похибок на кожній ітерації, вивід максимальної похибки та значення аргументу при якому ця похибка досягається.

Список використаної літератури

1. Демьянов В.Ф., Малоземов В.Н. Введение в минимакс. -М.: Наука, 1972. - 368 с.
2. Попов Б.А. Равномерное приближение сплайнами. -Киев: Наук. думка, 1989. - 272 с.
3. Попов Б.А., Теслер Г.С. Приближение функций для технических приложений. - Киев: Наук. думка, 1980. - 352 с.
4. Ремез Е.Я. Основы численных методов чебышевского приближения. Киев: Наук. думка, 1969, - 623 с.
5. Попов Б.О. Чисельні методи рівномірного наближення сплайнами. Конспект лекцій. -Львів: ЛДУ, 1992. - 92 с.
6. Самарский А.А., Гулин А.В. Численные методы. -М.: Наука, 1989. - 432 с.
7. <https://plot.ly/> - для побудови графіків
8. <http://www.sympy.org/> - для розв'язування систем
9. <http://www.numpy.org/> - для наукових розрахунків

4 Додатки

4.1 Текст програми

```
1 import plotly
2 from plotly.graph_objs import Scatter, Layout
3 import numpy as np
4 import sympy
5
6 plotly.offline.init_notebook_mode()
7 x = sympy.Symbol('x')
8
9 sympy.init_printing()
10
11 start = 1 # start
12 end = 4 # end
13 degree = 2 # degree of polynomial
14
15 error_on_iteration = 0 # error on each iteration
16 precision = 1e-2 # precision
17
18 alternance = [start + (end-start) * k / float(degree + 1) for k in range(
    degree+2)]
19
20 alternance # first alternance
21
22 # f = np.e**x # function to approximate
23 f = sympy.log(x)
24
25 def make_eq(coefs, point):
26     _f = sympy.lambdify(x, f)
27     eq = _f(point)
28     for i, c in enumerate(coefs):
29         eq -= c*point**i
30     return eq
31
32 def pol(t):
33     global error_on_iteration
34     e = sympy.Symbol('e')
35     vars_str = ' '.join(['a' + str(i) for i in range(degree+1)])
36     variables = sympy.symbols(vars_str)
37     eqs = []
38
39     for i in range(degree+2):
40         eqs.append(make_eq(variables, t[i]) + e)
41         e *= -1
42     if (degree + 2) % 2 == 1:
43         e *= -1
44
45     solution = sympy.solve(eqs, variables + (e,))
```

```

46     error_on_iteration = solution[e]
47     polynom = x - x
48     for i, v in enumerate(variables):
49         polynom += solution[v] * x**i
50
51     return polynom
52
53
54 def max_error():
55     polyn = pol(alternance)
56     err_fun = np.vectorize(sympy.lambdify(x, f - polyn))
57     x_vals = np.linspace(start, end, (end - start) * 1000) # x values to check
58     for maximum
59     y_vals = err_fun(x_vals)
60
61     neg_err = min(y_vals)
62     pos_err = max(y_vals)
63
64     if abs(neg_err) > pos_err:
65         e_max = neg_err
66     else:
67         e_max = pos_err
68     return e_max
69
70 def x_of_max_error():
71     polyn = pol(alternance)
72     err_fun = np.vectorize(sympy.lambdify(x, f - polyn))
73     x_vals = np.linspace(start, end, (end - start) * 10000) # x values to
74     check for maximum
75     y_vals = err_fun(x_vals)
76
77     absolute_y_vals = list(map(lambda x: abs(x), y_vals))
78     e_max = max(absolute_y_vals)
79
80     i = list(absolute_y_vals).index(e_max) # index of max error
81
82     return x_vals[i]
83
84 def error():
85     return np.vectorize(sympy.lambdify(x, f - pol(alternance)))
86
87 def plot_error_function(plot_max_err=False, title="Error"):
88     x = sympy.Symbol('x')
89     _f = np.vectorize(sympy.lambdify(x, f))
90     p = np.vectorize(sympy.lambdify(x, pol(alternance)))
91     x_vals = np.linspace(start, end, (end - start) * 1000)
92
93     if plot_max_err == False:
94         data = [Scatter(x=x_vals, y = _f(x_vals) - p(x_vals))]

```

```

95
96     else:
97         y_err = max_error()
98         x_err = x_of_max_error()
99         data = [Scatter(x=x_vals, y = _f(x_vals) - p(x_vals), name="Error"),
100                 Scatter(x=[x_err for i in range(100)], y=np.linspace(0, y_err,
101                             100), name="Max error")]
101
102     plotly.offline.iplot({
103         "data": data,
104         "layout": Layout(title=title)
105     })
106
107 plot_error_function(plot_max_err=True)
108
109
110 def plot_approximation(plot_max_error=False):
111
112     x = sympy.Symbol('x')
113     _f = np.vectorize(sympy.lambdify(x, f))
114     p = np.vectorize(sympy.lambdify(x, pol(alternance)))
115     x_vals = np.linspace(start, end, (end - start) * 1000)
116     data = [Scatter(x=x_vals, y=_f(x_vals), name='f(x)'), Scatter(x = x_vals,
117                             y = p(x_vals), name='P(x)')]
118
119     if plot_max_error == True:
120         y_err = max_error()
121         x_err = x_of_max_error()
122         data.append(Scatter(x=[x_err for i in range(100)], y=np.linspace(_f(
123             x_err), p(x_err), 100), name='Error'))
124
125     plotly.offline.iplot({
126         "data": data,
127         "layout": Layout(title="Function and approximation")
128     })
129
130 plot_approximation(True)
131
132 def sign(x):
133     if x > 0: return '+'
134     elif x < 0: return '-'
135     else: return 0
136
137 sign = np.vectorize(sign)
138
139 def change_alternance(): # change alternance
140     global alternance
141     x_err = x_of_max_error()
142     temp = alternance[:]
143     temp.append(x_err)
144     temp.sort()

```



```

143     index_of_x_err = temp.index(x_err)
144     if index_of_x_err != 0 and index_of_x_err != (len(temp)-1):
145         if sign(error()(temp[index_of_x_err])) == sign(error()(temp[
index_of_x_err-1])):
146             del temp[index_of_x_err-1]
147
148         else: del temp[index_of_x_err+1]
149
150     alternance = temp[:]
151     else: print('Index {}'.format(index_of_x_err))
152
153
154 alternance = [start + (end-start) * k / float(degree + 1) for k in range(
degree+2)]
155 iterations = 1
156 while abs(abs(max_error()) - abs(error_on_iteration)) / abs(error_on_iteration
) > precision:
157     print('Alternance before: {}'.format(alternance))
158     print('Signs of alternance: {}'.format(sign(error()(alternance))))
159     print('Max error: {:.5f}'.format(max_error()))
160     print('Error on iteration: {:.5f}'.format(error_on_iteration))
161     print('Error in each point of alternance: {}'.format(error()(alternance)))
162     print('X in which max error: {:.5f}'.format(x_of_max_error()))
163     change_alternance()
164
165     print('Alternance before: {}'.format(alternance))
166     print('Error in each point of alternance: {}'.format(error()(alternance)))
167     plot_error_function(True)
168
169     print('\n\n')
170     iterations += 1
171
172 print('Max error: {}'.format(max_error()))
173 print('Error on iteration: {}'.format(error_on_iteration))
174 print('Difference of errors: {}'.format(abs(abs(max_error()) - abs(
error_on_iteration)) / abs(error_on_iteration)))
175 print('Iterations: {}'.format(iterations))

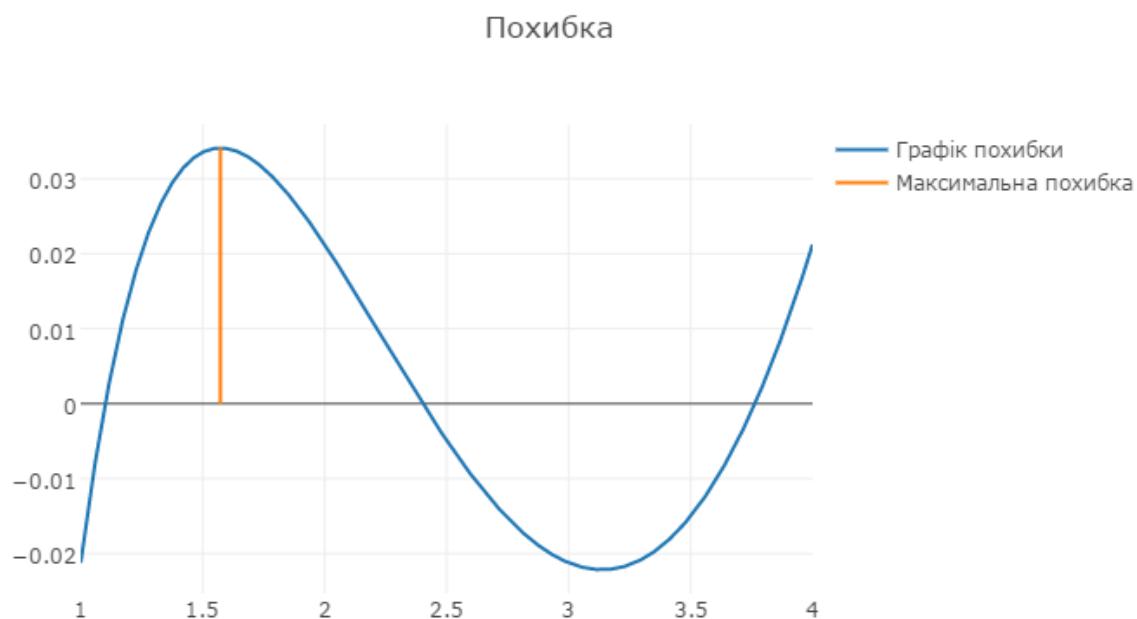
```

4.2 Приклади виконання програми

Приклад 1

Знайдемо чебишовське наближення поліномом степеня 2 для функції $f(x) = \ln(x)$ на проміжку $[1, 4]$. Точність ($\epsilon = 0.01$)

Ітерація №1

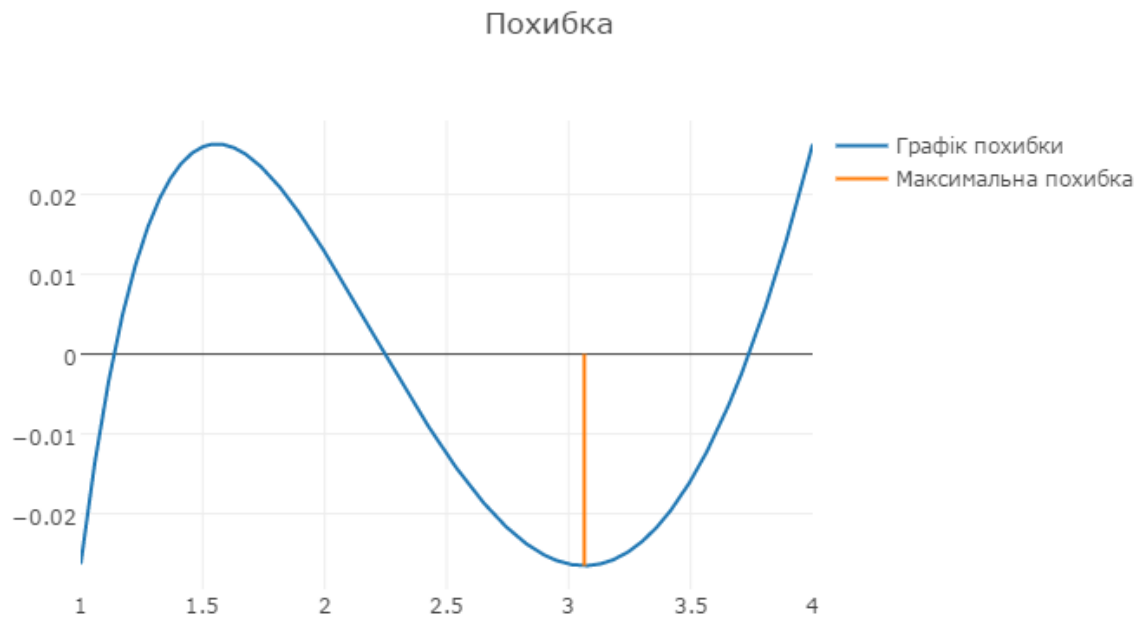

Точки альтернансу	1.0	2.0	3.0	4.0
Похибка	-0.02124	0.02124	-0.02124	0.02124

Максимальна похибка: **0.03411**

Значення x в якому досягається максимальна похибка: **1.57232**

Ітерація №2

Точки альтернансу	1.0	1.57232	3.0	4.0
Похибка	-0.02630	0.02630	-0.02630	0.02630

Максимальна похибка: **-0.02651**

Значення x в якому досягається максимальна похибка: **3.06447**

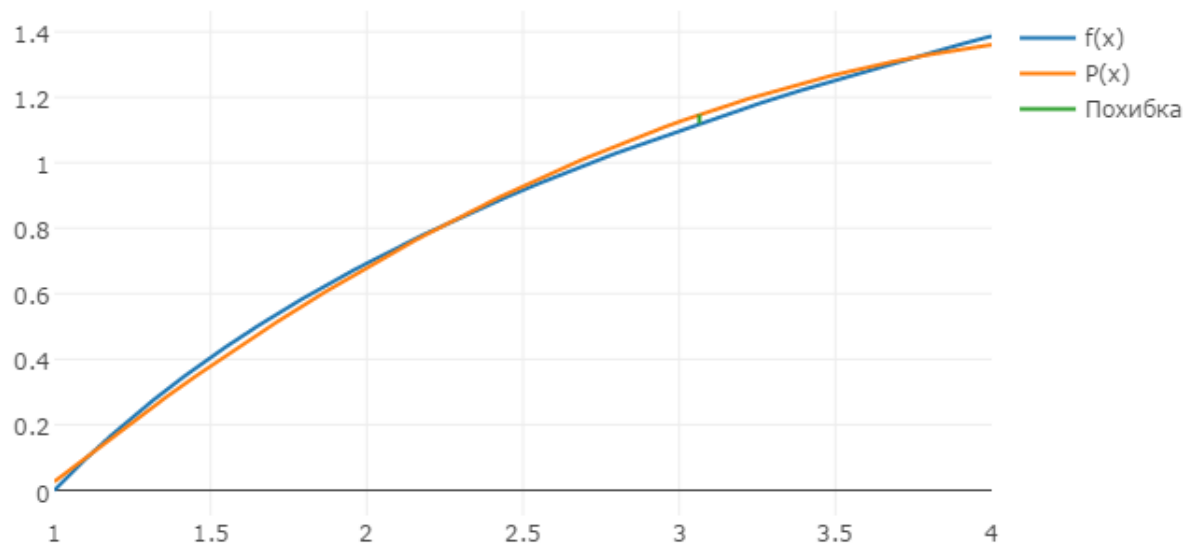
Перевіримо умову завершення алгоритму: $\frac{\rho_j - |\mu_j|}{|\mu_j|} \leq \epsilon$.

$$\frac{0.02651 - 0.02630}{0.02630} = 0.00798 < \epsilon = 0.01$$

Оскільки умова виконується то многочлен чебишовського наближення знайдено. Його вигляд:

$$P_2(x) = -0.10474x^2 + 0.96826x - 0.83723$$

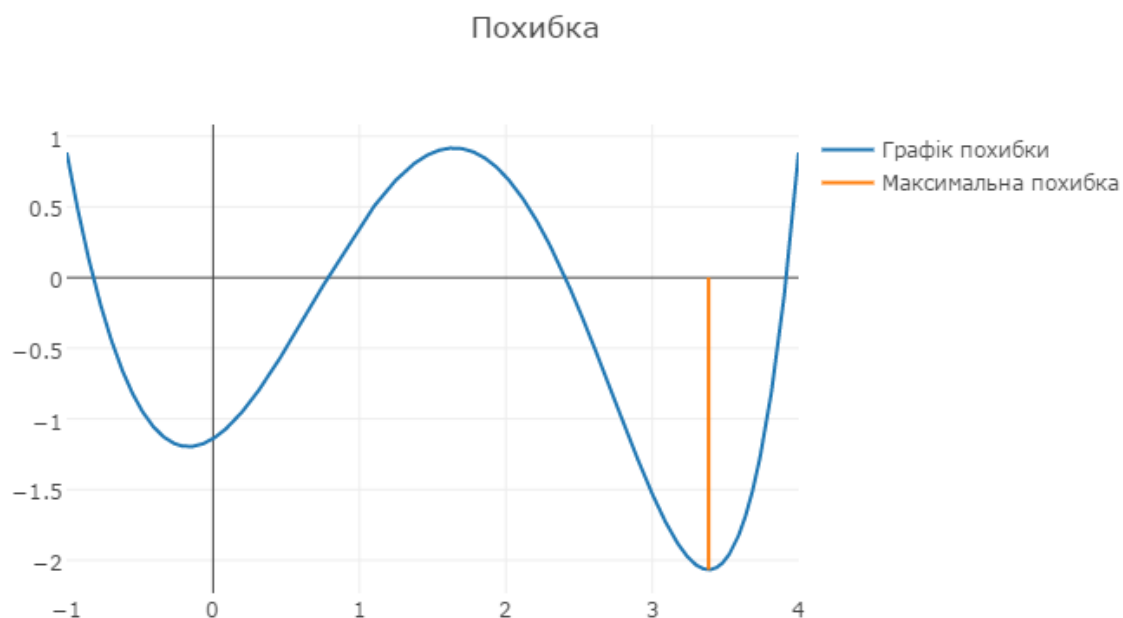
Функція і наближення многочленом

Приклад 2

Знайдемо чебишовське наближення поліномом степеня 3 для функції $f(x) = e^x$ на проміжку $[-1, 4]$. Точність ($\epsilon = 0.01$)

Ітерація №1

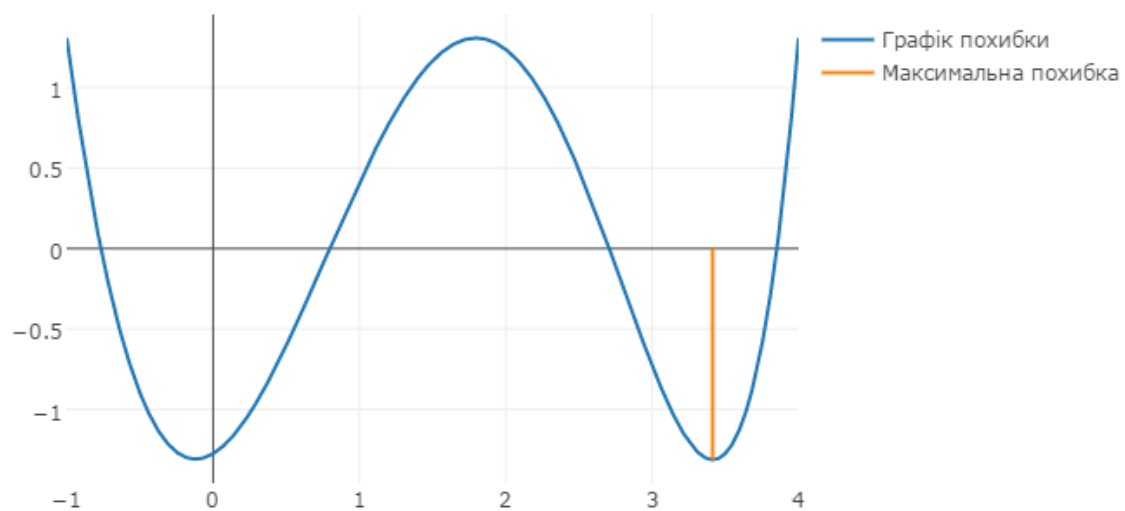
Точки альтернансу	-1.0	0.25	1.5	2.75	4.0
Похибка	0.88435	-0.88435	0.88435	-0.88435	0.88435

Максимальна похибка: **-2.06719**

Значення x в якому досягається максимальна похибка: **3.38529**

Ітерація №4

Похибка

Точки альтернансу	-1.0	-0.12428	1.79496	3.38529	4.0
Похибка	1.30793	-1.30793	1.30793	-1.30793	1.30793

Максимальна похибка: **-1.31156**

Значення x в якому досягається максимальна похибка: **3.41309**

Перевіримо умову завершення алгоритму: $\frac{\rho_j - |\mu_j|}{|\mu_j|} \leq \epsilon$.

$$\frac{1.31156 - 1.30793}{1.30793} = 0.00278 < \epsilon = 0.01$$

Оскільки умова виконується то многочлен чебишовського наближення знайдено. Його вигляд:

$$P_2(x) = 1.16656x^3 - 1.59181x^2 + 0.45627x + 2.27459$$

Функція і наближення многочленом

